

Notat om Sørby Naturbørnehave - overvejelser om sammenlægning med den kommunale institution Skovbrynet

Slagelse Kommune har ved mail af 14. juni 2016 anmodet KL-konsulenten om at udarbejde et notat, der beskriver forskelle og ligheder ved at være en selvejende daginstitution som Sørby Naturbørnehave med driftsoverenskomst med Slagelse Kommune i forhold til at være en del af en kommunal institution som Skovbrynet.

Den selvejende institution Sørby Naturbørnehave drives fra lokaler beliggende Hvilebjergvej 6, Sørbymagle, 4200 Slagelse (matr.nr. 8 z Sørbymagle By, Sørbymagle). Af tingbogen fremgår, at ejendommen ejes af Børnehaveforeningen i Sørbymagle, der må antages at være identisk med den selvejende institution Sørby Naturbørnehave.

Den kommunale institution er Skovbrynet, der er en aldersintegreret institution for 0- til 14-årige efter dagtilbudsloven med vuggestue, børnehave, fritidshjem og klub. Institutionen er beliggende Kirkerupvej 18 A og B, Sørbymagle, 4200 Slagelse.

Sørby Naturbørnehave og Skovbrynet ligger geografisk tæt på hinanden med en afstand på mindre end 170 meter.

Dette notat skal anvendes på et møde mandag den 20. juni 2016 i Sørby Naturbørnehave mellem bestyrelsen og repræsentanter for Dagtilbud i Slagelse Kommune til brug for dagsordenspunkt nr. 1: "For og imod at fortsætte som selvejende institution".

Dette notat omtaler alene de juridiske aspekter omkring kommunale og selvejende daginstitutioner samt den proces, der skal gennemføres, hvis bestyrelsen og kommunen træffer beslutning om sammenlægning af Sørby Naturbørnehave og Skovbrynet.

Andre aspekter omkring for eksempel pædagogisk, ledelsesmæssig og økonomisk bæredygtighed vil repræsentanter fra Dagtilbud i Slagelse Kommune bedre kunne redegøre for end KL-konsulenten.

Hvordan adskiller en selvejende daginstitution med driftsoverenskomst sig fra en kommunal daginstitution?

En selvejende daginstitution med driftsoverenskomst skal leve op til samme lovkrav samt kommunale krav, beslutninger og politikker, fx den sammenhængende børnepolitik, som kommunale daginstitutioner. En selvejende daginstitution adskiller sig ikke fra en kommunal daginstitution med hensyn til pædagogisk kvalitet og driftsøkonomiske vilkår. På sammen måde som en kommunal daginstitution udmærker en selvejende daginstitution sig ved:

Dato: 20. juni 2016

Sags ID: SAG-2016-03202
Dok. ID: 2213535

E-mail: BDH@kl.dk
Direkte: 3370 3518

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

- at være en del af den kommunale økonomi og forsyning på dagtilbudsområdet,
- at være omfattet af kommunale regnskabsregler, herunder kommunens kasse- og regnskabsregulativ,
- at indgå i det samlede kommunale regnskab,
- at være underlagt en række offentligretlige regler såsom offentlighedsloven og forvaltningsloven, fx både i forhold til den opgave, der løses, og i forhold til ansættelse og afskedigelse af medarbejdere og
- at være omfattet af KL's overenskomster om løn- og ansættelsesvilkår, fx for pædagoger og pædagogmedhjælpere.

Dato: 20. juni 2016

Sags ID: SAG-2016-03202
Dok. ID: 2213535

E-mail: BDH@kl.dk
Direkte: 3370 3518

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

Selv om den selvejende daginstitution kan siges at være en del af den offentlige forvaltning, er den selvejende institution dog *ikke* en del af kommunen, men derimod en selvstændig juridisk enhed, der er forskellig fra kommunen, med eget økonomisk ansvar og arbejdsgiveransvaret. Hertil kommer, at nogle selvejende institutioner kan have en ideologisk profil, der adskiller sig fra, hvad der er muligt i en kommunal institution. Det kan for eksempel være selvejende daginstitutioner, der er oprettet på et folkekirkeligt grundlag. Sørby Naturbørnehave har et vedtægtsmæssigt formål, der ikke har en særlig ideologisk forankring, men et formål der kan rummes inden for rammerne af en kommunal daginstitution. Endelig kan forældre og personale i en selvejende institution føle en særlig interesse for og stolthed over – som en del af civilsamfundet – at løfte en samfundsmæssig opgave, ved siden af den kommunale opgavevaretagelse. Men også aktive forældre i kommunale daginstitutioner føler i praksis, at de bidrager og tager ansvar for deres daginstitution, blandt andet gennem forældrebestyrelse, frivilligt arbejde og foreningsaktivitet.

Det økonomiske ansvar

I en kommunal daginstitution har kommunalbestyrelsen i sidste ende det økonomiske ansvar for driften. Det ansvar har forældrebestyrelsen ikke.

I en selvejende institution er det institutionsbestyrelsen, der har det økonomiske ansvar. Normalt kan økonomiske krav kun rettes mod institutionen og dens formue, ikke mod bestyrelsesmedlemmerne, hvis de ellers har handlet fornuftigt og forsvarligt. Se hertil vedtægternes § 7, hvoraf følgende fremgår:

"Den selvejende institution hæfter med sin kapital efter dansk rets almindelige regler for alle institutionens påhvilende gældsforpligtelser."

Med hensyn til bestyrelsesmedlemmers personlige erstatningsansvar over for institutionen eller tredjemand, fx medarbejdere eller leverandører, gælder dansk rets almindelige erstatningsansvarsregler. Herefter pålægges der kun ansvar ved uforsvarlig adfærd. Bestyrelsesmedlemmers personlige erstatningsansvar ses sjældent i praksis. KL-konsulenten kender ikke eksempler herpå fra selvejende institutioner med driftsoverenskomst på det sociale område.

Arbejdsgiveransvaret

I en kommunal daginstitution er kommunalbestyrelsen arbejdsgiver for de ansatte pædagoger og pædagogmedhjælpere mv. I en selvejende daginstitution er institutionen arbejdsgiver, og arbejdsgiverkompetencen udøves af institutionsbestyrelsen, der ansætter og afskediger personalet, eventuelt

med bistand fra den leder, som bestyrelsen har ansat med kommunens godkendelse.

Pædagogers og pædagogmedhjælperes ansættelsesområde er hele Slagelse Kommune, p.t. med tjeneste ved en bestemt daginstitution, fx Skovbrynet. Det betyder blandt andet, at hvis kommunen på grund af besparelser skal afskedige personale ved Skovbrynet, så har kommunen pligt til at søge de overtallige medarbejdere omplaceret til ledige stillinger i andre daginstitutioner i kommunen, men ikke i selvejende daginstitutioner. Det betyder også, at kommunen som arbejdsgiver kan flytte en medarbejder til en anden institution med et rimeligt varsel, hvis der måtte være behov herfor. I praksis vil dette ofte ske i dialog med den pågældende medarbejder.

Ansættelsesområdet for medarbejdere i en selvejende daginstitution er netop denne institution. Kommunen eller andre selvejende institutioner har ikke nogen forpligtelse til at modtage medarbejdere herfra, hvis den selvejende institution på grund af besparelser er nødsaget til at afskedige medarbejdere.

Hvis kommunen flytter en medarbejder fra én kommunal institution til en anden, bevarer medarbejderen sin ansættelsesanciennitet. Hvis en medarbejder i en selvejende institution vælger at søge ansættelse i kommunen eller en anden selvejende daginstitution, vil medarbejderen som udgangspunkt miste sin ansættelsesanciennitet.

Forældreindflydelse

Forældre i kommunale og selvejende daginstitutioner er i dagtilbudslovens §§ 14-15 sikret samme grad af indflydelse. Forældrene i begge typer af institutioner har således som minimum indflydelse på:

- principperne for daginstitutionens arbejde
- principperne for anvendelse af en budgetramme
- beslutning om at fravælge et frokostmåltid
- indstillingsret og ret til deltagelse i ansættelse af ledelsen af daginstitutionen
- indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale i daginstitutionen

Ovenstående er minimumskompetencer for forældre. Det er et lovkrav, at forældrene udgør et flertal af bestyrelsesmedlemmerne.

De nærmere regler om forældreindflydelse i dagtilbud i Slagelse Kommune er fastsat i "Styrelsesvedtægt for dagtilbuddene i Slagelse Kommune" (2013), der kan ses her:

<https://www.slagelse.dk/media/1807062/Styrelsesvedtaegt-2013.pdf>

Af Sørby Naturbørnehaves vedtægters § 3, stk. 1, fremgår følgende om bestyrelsens sammensætning:

"Bestyrelsen består af 4-6 medlemmer. Der skal være flertal af forældrevalgte i bestyrelsen.

3-4 medlemmer er valgt af og blandt forældrene på forældremødet.

Dato: 20. juni 2016

Sags ID: SAG-2016-03202
Dok. ID: 2213535

E-mail: BDH@kl.dk
Direkte: 3370 3518

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

1-2 medlemmer er udpeget af bestyrelsen for Børnehaveforeningen i Sørbymagle.”

Ud over minimumskompetencerne har forældrene i Sørbby Naturbørnehave indflydelse på alle forhold af driften af den selvejende daginstitution, herunder har bestyrelsen det økonomiske ansvar og arbejdsgiverkompetencen som beskrevet ovenfor (hvilket forældrene i kommunale daginstitutioner ikke har).

Hvis Sørbby Børnehave og Skovbrynet lægges sammen og drives som én kommunal institution, vil Sørbby Børnehave være sikret plads i forældrebestyrelsen, jf. den ovenfor nævnte styrelsesvedtægt i Slagelse Kommune om samdrift.

Medarbejderindflydelse

Medarbejderne i en kommunal daginstitution skal ifølge dagtilbudsloven være repræsenteret i forældrebestyrelsen. Dagtilbudsloven åbner mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at medarbejderrepræsentanter i forældrebestyrelserne i kommunale daginstitutioner skal have stemmeret. Slagelse Byråd har benyttet sig af denne mulighed og har givet medarbejderne stemmeret, se den ovenfor nævnte styrelsesvedtægt i Slagelse Kommune.

I Sørbby Børnehaves bestyrelsesmøder deltager én medarbejderrepræsentant, men vedkommende har ikke stemmeret, jf. vedtægternes § 3, stk. 2.

Sammenlægning af den selvejende daginstitution med den kommunale institution

For at en selvejende daginstitution kan blive en del af en kommunal institution skal den selvejende institutions bestyrelse beslutte at nedlægge den selvejende institution og at overgå til drift som en del af den kommunale institution.

En sammenlægning af Sørbby Børnehave med Skovbrynet med henblik på kommunal samdrift kan gennemføres således:

2/3 af alle bestyrelsesmedlemmer i Sørbby Børnehave beslutter, at den selvejende institution Sørbby Børnehave skal nedlægges med henblik på overgang til kommunal drift og sammenlægning med Skovbrynet, jf. vedtægternes § 9, stk. 1. Beslutningen skal være betinget af Slagelse Byråds godkendelse, jf. vedtægtens § 9, stk. 2, og Civilstyrelsens tilladelse.

Den faste ejendom Hvilebjergvej 6, Sørbymagle, Slagelse

I forbindelse med beslutningen om nedlæggelse beslutter bestyrelsen at anvende formuen, der består af den faste ejendom Hvilebjergvej 6, Sørbymagle, Slagelse. Beslutningen om formueanvendelsen skal ligeledes træffes af 2/3 af samtlige bestyrelsesmedlemmer og være betinget af Slagelse Byråds godkendelse og Civilstyrelsens tilladelse. Se hertil vedtægternes § 10.

Bestyrelsens beslutning om formueanvendelsen kan gå ud på at overdrage den faste ejendom vederlagsfrit til Slagelse Kommune mod, at kommunen overtager alle gældsforpligtelser på ejendommen og afholder alle udgifter i forbindelse med overdragelsen, alt med henblik på at Sørbby Naturbørnehave

Dato: 20. juni 2016

Sags ID: SAG-2016-03202
Dok. ID: 2213535

E-mail: BDH@kl.dk
Direkte: 3370 3518

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 5

forsætter i de hidtidige lokaler som en del af den kommunale institution, Skovbrynet.

I den forbindelse må bestyrelsen for den selvejende institution Sørby Naturbørnehave medvirke til over for tinglysningen at dokumentere, at den selvejende institution Sørby Naturbørnehave er den retmæssige ejer af ejendommen, jf. at den tinglyste ejer af ejendommen fortsat er Børnehaveforeningen i Sørbymagle, der efter parternes fælles forståelse er identisk med institutionen, så vidt KL-konsulenten har forstået de fremsendte dokumenter. Efter KL-konsulentens opfattelse vil det være naturligt, at Slagelse Kommune afholder omkostningerne ved denne proces, der formentlig vil indebære inddragelse af advokat med henblik på at opnå ejendomsdom, der fastslår institutionens ejerskab til ejendommen.

Økonomi ved sammenlægning – over-/underskud

De to institutioners, Sørby Naturbørnehaves og Skovbrynets, over-/underskud vil som udgangspunkt blive overført til den nye sammenlagte institution.

Medarbejderne og virksomhedsoverdragelse

Hvis Sørby Naturbørnehave og Skovbrynet sammenlægges til én kommunal institution, vil der være tale om en virksomhedsoverdragelse, hvor medarbejderne i Sørby Naturbørnehave vil have ret og pligt til at følge med over i kommunal ansættelse. Medarbejderne bevarer alle rettigheder, herunder deres ansættelsesanciennitet.

Virksomhedsoverdragelsesloven indeholder forskellige frister og krav om orientering af medarbejderrepræsentanter mv. Slagelse Kommune bør inddrage sin personaleafdeling i denne del af en eventuel proces for at overholde alle regler samt at udstede af nye ansættelsesbeviser.

Dato: 20. juni 2016

Sags ID: SAG-2016-03202
Dok. ID: 2213535

E-mail: BDH@kl.dk
Direkte: 3370 3518

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 5